

doc. ThLic. Mgr. Pavol Zemko, Th. D.,

Tehelná 6/ B, 917 01 Trnava

V Trnave 10.októbra 2013

P.T.

Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, n.o.

Palackého 1, P.O.Box 104

810 00 Bratislava

Vec: Posudok habilitačnej práce vo vednom odbore Sociálna práca 3.1.14

študent: PaedDr. et Mgr. Pavol Tománek, PhD

téma: Základy andragogiky a rodinnej výchovy pre sociálnych pracovníkov

V súčinnosti s vývojom súčasného sveta sa ukazuje problematika výchovy a vzdelávania ako veľmi vážna a prepotrebná, preto si myslím, že téma habilitačnej práce je vhodne zvolená. Jednak i v dôsledku toho, že na budúci rok bude *Svetový rok rodiny* a pápež František oznámil, že v Katolíckej cirkvi bude na budúci rok v októbri Mimoriadne zasadnutie biskupskej synody v Ríme na tému: *Pastoračné výzvy rodiny v kontexte evanjelizácie*. Teda ide o výzvy, ktoré sú v tejto práci predstreté pre sociálnych pracovníkov, ale nakoľko práca je už publikovaná ako monografia a vydaná vo vydavateľstve Tribun EU, Brno 2013, tak tie výzvy zaznievajú i pre všetkých jej čitateľov. Ide o výzvy jednak ohľadom spoznania danej problematiky, ale potom zamerané i k jednotlivým cieľom, ktoré si musí do svojho konkrétneho života dať každý sociálny pracovník. No myslím si, že aj každý človek, lebo vždy sa môžeme niečo nové dozvedieť, obohatiť tak svoj profesný život ale i život svojej rodiny či komunity, kde sa pohybujeme.

Škoda, že autor veľmi drasticky oddelil prvú a druhú časť svojej práce a nepokračoval v druhej časti s následným číslovaním – teda po kapitole 9 z prvej časti mala aj kvôli prehľadnosti a logičnosti nasledovať 10. kapitola aj keď už z druhej časti. Lebo toto dvojnásobné rozdelenie v číslovaní kapitol (1.- 9. a 1.-5.) budí silný dojem, že autor zlepil dokopy dve svoje práce, ktoré síce na seba naväzujú, ale viac by mali rezonovať pre sociálnych pracovníkov. Lebo prvá časť je až príliš nápadná vzťahom učiteľ a žiak a druhá

časť stále spomína rodiča a dieťa – no akosi málo som našiel na stránkach terminus technicus: sociálny pracovník?!

V práci je pozitívne z pohľadu Katolíckej cirkvi, vidieť to okrem iného aj na základe štúdií na Trnavskej univerzite, ktorá sa profiluje kresťansky ako i zo získania titulu magister katolíckej teológie na Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave, že autor obraňuje katolícke učenie o výchove a vzdelávaní ako i náuku o rodine. No ale potom je trošku veľkou autorovou nedôslednosťou, keď v terminológii má mnohé nepresnosti:

- s.37: riadili sa *Starým zákonom a Písmom* – ide o to isté *Sväté písmo*, ktoré má dve časti: *Starý a Nový zákon*;
- s.40: *rečnicke školy*, vždy sa používa terminológia *rétorické školy*;
- s.43: kapitolu 5.6. je potrebné nahradiť termínom – *Vznik prvých škôl*; triviálne školy – nahradiť slovom: *farské*; normálne nahradiť slovami: *mestské, kláštorné*; chýbajú *katedrálne školy*; preparandie doplniť aj termínom – *kapitulské* (porov. ZEMKO, P. – MARKOVÁ, M.: Arcibiskupské gymnázium biskupa P. Jantauscha včera a dnes. Trnava, 2011), lebo tieto prvé školy mali svoju dostatočnú úroveň a vznikali podľa názvu pri farách, mestách, kláštoroch...;
- s.53-54: medzi druhmi kazuistik autorovi chýba morálna kazuistika alebo kazuistika morálnej teológie;
- s.55: použiť vhodnejšie slovo *rétorika, rétorickú* ako slovo *učenie*; v rétorike ide o umenie dobre (matéria, obsah, podstata rečnickeho prejavu) a správne (forma, jazyk, výrečnosť, krása reči obohatená mnohými rečnicými ozdobami) hovoriť, prednášať rečnicke prejav, v rétorike nejde len o postup ako pôsobivo hovoriť (porov. k danej téme diela Mistríka, Findru, Brtáňovej, Vrableca, atd.), totiž rétor musí hovoriť aj o veciach, ktoré nie sú populárne pre poslucháča a teda nemusia byť príjemné či ľahké – napr. pohrebný príhovor;
- s.62: nesúhlasím s bodom 1 v kapitole 7.3. *Chyby v komunikácii*, že sa nemôže skákať do reči – ale veď ide o komunikáciu, keď napr. sa jeden nadychuje, druhý môže využiť a skočiť mu do reči, je to normálne pri rozprávaní v spoločenstve, nemôžeme byť monologickí ale dialogickí; samozrejme ekscesom je, keď naraz dvaja rozprávajú a neústupčivo ale tu treba dodať pozor na rozhlasové debaty! Tiež je to v náväznosti na bod 30 tej istej kapitoly. Pozor na virtuálny dialóg, ktorý pracuje hlavne s položenou otázkou, na ktorú nečaká rétor odpoveď, ale kladie ju a s poslucháčom, tým druhým, vedie virtuálny dialóg, po skončení ktorého vôbec nesmiem sa očakávať, že budem rozprávať - napr. v homílii.
- s.87-90: v prvej časti bez označenia cituje len katolícky pohľad a keď príde na podkapitolu „*kresťanský pohľad*“ tam je to už jasné, nemala by sa podkapitola dať viac dopredu?!
- s.91: *orgán cirkvi* nahradiť *predsa fara či biskupský úrad*
- s.119: v bode 4, kap.1.5. len *farnosť* veď záujmové krúžky spomína v bode 3;

V práci evidentne chýbajú zmienky o sv.Jánovi de la Salle – patrónovi katolíckych škôl, sv.Jánovi Boscovi a jeho preventívnej metóde, ktorú používajú dodnes jeho nasledovníci a obdivovatelia – ohľadom veľkých vzorov (kap. 4.2.); sv. Augustína necituovať len na základe Dejín pedagogiky ale nech ide autor *ad fontes*: SV.AUGUSTÍN: O kresťanskej milosti. O milosti a slobodnej vôli. Prešov: Petra, 2004. Určite by som preformuloval ťažkopádne vyjadrenia na s.56 v kap.7. Kapitola 1.4.6. končí rokom 2006 a liberálnym zákonom Španielska a čo Česká republika a ostatný vývoj do roku 2013?

Práca vykazuje i niekoľko nepresností: na s.45 sa hovorí o meštiackych školách a na s.46 už píše autor presne: meštianske; na s.56.sa píše o slovných a neslovných spojeniach, no na s.58, 59, 60, 61...už používa správne verbálne a neverbálne – buďte pozorný a jednotný v používaní výrazov!

Na základe použitého vyjadrenia v kap.1.4.8.: *V nasledujúcej kapitole prezentujeme iné pohľady*, pýtam sa aké? Veď v kapitole predtým a aj v tejto sa nehovorí len o katolíckych pohľadoch, ktoré sú to teda tie iné? A tiež kladiem otázku: Viete aké doklady sa musia doložiť k cirkevnému sobášu v kostole, ktorý bude ako jediný a teda aj platný pred orgánmi Slovenskej republiky?

Blížiac sa k záveru povzbudzujem pisateľa monografie a predkladateľa práce, aby sa na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety nebál pomenovať jasne a vecne altruizmus ako uplatnenie Kristovho evanjeliového príkazu lásky: Miluj bližneho ako seba samého, kap.8, s. 68.

Napriek vyššie spomenutému konštatujem, že po dôkladnom zvážení boli v práci vhodne zvolené metódy komplexného spracovania a fakty sa zhodujú s údajmi.

Nakoľko práca spĺňa podmienky habilitačnej práce súhlasím s udelením vedecko – pedagogického titulu doc.

doc. ThLic. Mgr. Pavol Zemko, Th. D.